

Філософія свідомості

1. Мета дисципліни: надання знань з проблематики сучасної філософії свідомості та ознайомлення з актуальними філософськими дискусіями навколо природи свідомості, онтології ментального світу та питаннями, пов'язаними з прийняттям рішень, вільного вибору й соціальної взаємодії.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

- 1. Розуміти** специфіку досліджень та дискусій у сучасній філософії свідомості, аналізувати впливові філософські концепції, що пропонують різне тлумачення природи ментального світу та демонструвати навички аргументації у цій сфері сучасного філософського знання. Розуміти особливості й специфіку роботи над головними проблемами в контексті міждисциплінарних досліджень (когнітивні науки, нейронауки, філософія свідомості). Засвоїти головні концептуальні схеми та аргументаційні ресурси у питаннях про природу свідомості й природу волі.
- 2. Вміти** здійснювати аналітичну роботу; збирати та інтерпретувати наукову інформацію, обробляючи основну літературу з філософії свідомості, орієнтуватися у сучасній літературі з тематики філософії свідомості, давати загальну оцінку стану і тенденціям розвитку когнітивних наук і сучасної філософії свідомості.
- 3. Володіти елементарними навичками** розв'язувати задачі та практичні проблеми у процесі навчання; опрацьовувати літературу з сучасної філософії свідомості, розвивати компетенції, які б дозволили студентам, прослухавши курс, долучитися до різних експертних груп і спільнот, в рамках яких обговорюються актуальні практичні питання сьогодення (прийняття рішень, стратегії розвитку освіти, питання, пов'язані з політичними, моральними і правовими практиками).

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна *Філософія свідомості* належить до переліку обов'язкових навчальних дисциплін та викладається у 8 семестрі бакалаврату. Сьогодні питання, що ставить філософія свідомості, перебувають у центрі найгостріших наукових дискусій. Що таке свідомість? Як існує свідомість (питання про її онтологічний статус)? Як ми можемо пізнавати свідомість? Чи існує свобода волі? Чи маємо ми свободу обирати і чи свідомо ми формуємо власні рішення і цілі? Чи не є свідомість і наше *Я* простими ілюзіями? Сьогодні обговорення цих звучить вкрай актуально й відбувається на перетині багатьох наукових дисциплін (філософія свідомості, нейронауки, дослідження у сфері штучного інтелекту, філософія освіти тощо). Курс складається із кількох тематичних частин. Перша частина присвячена висвітленню таких питань, як природа свідомості й способи її пізнання. Тут головна увага приділяється провідним напрямам сучасної філософії свідомості, які пропонують відповіді в контексті власних методологічних підходів. Насамперед йдеться про різні версії фізикалізму, про функціоналізм, дуалізм властивостей, субстанційний дуалізм, про теорії супервентності і про теорію ідентичності. Друга тематична частина присвячена окремим проблемам філософії свідомості: самосвідомість, особа, свідомість іншого, природа квалій, проблема душі і тіла. Нарешті, третя частина присвячена проблемі свободи волі у сучасній філософії свідомості й дискусіям навколо неї.

Структура курсу: у курсі передбачена 1 змістовна частина. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарів. Завершується дисципліна **заліком**.

4. Завдання (навчальні цілі) - надати студентам базові знання про фундаментальні поняття, методологічні засади (принципи і методи) філософії свідомості, про специфіку предмета і метода філософії свідомості, про засади критики впливових версій філософії свідомості. Забезпечити формування засадничих знань з філософії свідомості, знань про сучасні

філософські позиції, що репрезентують цей напрям досліджень у сучасних аналітико- філософських студіях.

Години: 120 годин з яких 6 годин аудиторних занять (4 год. – лекційні заняття, 2 год. – семінарські заняття, 114 годин самостійної роботи)

Викладач: Андрій Баумейстер, д.ф.н., професор кафедри теоретичної і практичної філософії